

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 23.730
Tarih : 31.01.2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 31/01/2023 11:44
Sayı: E-120.10-1162855

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

AKP döneminde işi ehline vermek yerine akrabaya, yandaşa ve sadakat gösterene vermek temel politika olarak benimsenmiş, kurumsal atamalarda nepotizm temel politika haline getirilmiştir. Bu tarz uygulamalar daha önceki dönemlerde de sıklıkla karşımıza çıkmasına rağmen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte bu durum artık “yeni normal” halini almıştır. Tek adam rejiminin kurumsallaşmasıyla birlikte bürokrasiye yapılan atamalarda liyakatten ziyade sadakat temel kriter olmuştur. Nepotizm sonucu ortaya çıkan “kadrolaşma ağının” kurumsal kültürde meydana getirdiği yıkımın tespit edilmesi, bu ağ içerisinde yer alanların açığa çıkarılması, kamuda atama usul ve esaslarının yeniden belirlenmesi, nepotizmin yarattığı tahribatın önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’nci, İçtüzüğü’nün 104’ncü ve 105’nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Pero Dunder

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca hemen her iktidar, bürokraside kadrolaşma çabası içerisine girmiştir. Bu durumun literatürdeki karşılığı olan nepotizm ifadesi, akraba, eş, dost kayırma öznel ve adil olmayan şekilde yapılan ayrımcılık manasına gelmektedir. AKP hükümetleri boyunca akraba kayırma ve kadrolaşma örnekleriyle çok kez karşılaşılmışna rağmen Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilmesinin ardından kurumsallaşan tek adam rejimiyle birlikte bürokrasiye yapılan atamalarda ve yükselme kriterlerinde liyakatten ziyade sadakatin esas alındığı bir yöntem esas kabul edilmiştir. Bu da kamuya olan güveni sarsmış ve özellikle gençlerde geleceğe dair umutsuzluğu besleyen bir hal almıştır.

Son yıllarda eğitimden adalete, ekonomiden sağlığa, işçilerinden dışişlerine kadar hemen her alanda bürokrat atamak için temel kriter/motivasyon iktidar mensubu veya taraftarı olmak haline gelmiştir. Kamu politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve denetlenmesinde belirleyici bir role sahip olan bürokrasi başta olmak üzere hemen tüm kamu kurumlarına yapılan atamalarda liyakate önem verilmediğine dair ciddi iddialar, hatta bilgiler, kamuoyuna sıklıkla yansımaktadır. Bu durum ise hem nitelikli kamu politikası oluşturulması/uygulanması süreçlerinde mühim zararlar doğurmakta hem de kamu hizmetinde tarafsız olma ve işi ehline verme ilkelerine son derece aykırı nitelikler taşımaktadır.

Bürokrasideki atamalarda gerçekleştirilen kayırmacılığa ilişkin bazı kamu kurumlarındaki üst düzey atamalarda kimi il ve ilçelerden olağan akışın dışında çok sayıda görevlinin olması “hemşeri olmanın bir önkoşul” haline getirildiği iddialarını da kuvvetlendirmektedir. Nepotizm, öyle bir boyuta ulaşmıştır ki bürokrat atamalarının mühim bir kısmı, özellikle vali ve kaymakam atamaları, yalnızca birkaç il, ilçe nüfusuna kayıtlı kişilerden yapılırken bazı illerden ise bürokrasiye hiç atama yapılmamaktadır. Bazı bakanlıklarda belli bir tarikat veya cemaat mensubu olmanın göreve getirilmek için “gerekli” bir nitelik halini aldığına dair yaygın bir kanaat de söz konusudur. Liyakatin ve akademik yeterliliğin belki de en fazla gerekli olduğu alanlardan birisi olan üniversitelerde öğretim üyeliği ve öğretim görevliliği atamalarında da nepotizm örneklerine, kişiye özel kadro ilanlar aracılığıyla, yakın geçmişte çok kez karşılaşılmıştır.

İktidar partisi mensubu birçok milletvekili ve bakanın aile fertlerinin bürokraside üst düzey görevlere atandığına dönük bilgiler de yine sıkça kamuoyuna yansımıştır. Tamamını saymak mümkün olmamakla birlikte konuya dair birkaç örnek vermek gerekirse AKP’li bir vekilin eşinin Kültür Turizm İl Müdür olarak atanması, eski bir bakanın eşinin bir başka bakanlıkta bakan yardımcılığına ablasının ise büyükelçiliğe atanması, AKP’li bir vekilin abisinin Sermaye

Piyasası Kurulu başkanlığına atanması, AKP’li bir vekilin kardeşinin Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdür Yardımcısı olarak atanması, AKP’li bir vekilin yeğeninin Cumhurbaşkanlığı danışmanlığına atanması, Eski AKP’li vekillerin kamu bankalarının yönetim kurullarına 2018-2020 yılları arasında Hazine ve Maliye Bakanlığı’na Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın damadının atanması, yine AKP yönetimindeki belediyeler ile yerine kayyım atanan HDP belediyelerinde akraba, eş, dost atanmasını sayabiliriz. Üst düzey bürokraside kadrolaşmaya dönük son örnek ise Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı’na Sayıştay Başkanı’nın kardeşinin getirilmesidir.

Tüm bunlardan hareketle nepotizm sonucu ortaya çıkan “kadrolaşma ağının” kurumsal kültürde meydana getirdiği yıkımın tespit edilmesi, bu ağ içerisinde yer alanların açığa çıkarılması, kamuda atama ve usullerin yeniden belirlenmesi, nepotizmin yarattığı tahribatın önüne geçilmesine dönük gerekli tedbirlerin alınması için Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Tulay
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Gülstan
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	OYA ERSOY	İSTANBUL	Oya
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali
9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin
10	REMZİYE TOSUN	DIYARBAKIR	Remziye
11	RİDVAN TURAN	MERSİN	Rıdvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali